

Från invandrare till kommuninvånare

Korsholms kommun integrationsprogram 2021–2024

Programmet uppdaterat av

Integrationskoordinatörn

Programmet godkänt av kommunfullmäktige
25.3.2021

Korsholm februari 2021

Pärmbild: Ann-Britt Pada

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	1
TERMINOLOGI	3
INVANDRING	4
Arbetskraftinvandring	5
Anhöriginvandring	5
Utländska studerande	5
Flyktingar	6
INTEGRATIONSFRÄMJANDE TJÄNSTER I KORSHOLM.....	8
Målsättningen med integrationsprogrammet	9
Vägledande tjänster	9
Flyktingmottagning och integration	11
Boende	18
Hälsovårdstjänster.....	19
Social- och familjetjänster	21
Småbarnspedagogik och förskola.....	25
Grundläggande utbildning	27
Vuxenutbildning för invandrare	30
Sysselsättning	32
Ungdoms- och idrottsverksamhet.....	34
Kultur- och musikverksamhet samt fri bildning	35
Tredje sektorn	37
ÖVRIGA TJÄNSTER OCH MYNDIGHETER	40
Tolk- och översättningsservice	40
Folkpensionsanstalten.....	40
Polisen	40
Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	41
Skattebyrån	41
UTVECKLINGSLINJER	42
Integrationsfrämjandeplan för Korsholms kommun	42
Bilagor 1–3: Handlingsplan för flyktingmottagning 2021; Statsersättningar vid flyktingmottagning; Länkregister med lagar, förordningar och anvisningar	

INLEDNING

Migrationen i världen ökar ständigt. Människor flyttar allt oftare från land till land. Krig och långa utdragna internationella konflikter avspeglar sig också här i Finland genom att allt fler människor söker internationellt skydd. Finland har redan i snart femtio år tagit emot personer som beviljats internationellt skydd, vanligen kallade flyktingar. Landsflykt är därför inget nytt fenomen i Finland, men oftast har orsakerna bakom flyttningen till Finland varit arbete, studier eller familj, inte humanitära skäl. Syftet med humanitär invandringspolitik är att erbjuda skydd åt personer som har blivit tvungna att lämna sitt hemland på grund av förföljelser eller våldsamma konflikter.

Integrationsprogrammet är ett centralt verktyg för invandrar- och flyktingpolitiken samt integrationsarbetet i en kommun. Enligt lagen om främjande av integration (1386/2010) (integrationslagen) är kommunen allmänt ansvarig och samordningsansvarig för utvecklandet av invandrarnas integration samt för planeringen och uppföljningen av integrationen på lokal nivå. Ansvaret för att personalens kompetens i fråga om integration utvecklas ligger likaså på kommunen. Kommunen eller flera kommuner tillsammans ska för att främja integrationen och stärka det sektorövergripande samarbetet göra upp ett program för integrationsfrämjande. Programmet godkänns i kommunfullmäktige och ses över minst vart fjärde år. Programmet ska beaktas när budget och ekonomiplan görs upp.

Integrationsprogrammets målsättning är att främja invandrarens integrering i Korsholm på ett flexibelt sätt så att han eller hon blir delaktig i samhället. I Korsholm heter programmet för integrationsfrämjande *Från invandrare till kommuninvånare*. Integrationsprogrammets innehåll stöder målsättningarna i integrationslagen och regeringens invandringspolitiska program, och kan anses och användas som ett verktyg för främjandet av det mångkulturella Korsholm. I detta program sätts speciell fokus på de tjänster och den service som står till de nya kommuninvånarnas förfogande. Särskild uppmärksamhet riktas också på kommunens flyktingmottagning och integrationsbefrämjande serviceprocesser.

Med integration menas den process som människor från andra kulturer genomgår för att anpassa sig till majoritetssamhället, t.ex. när en människa kommer från ett annat land till Finland. I motsats till assimilation, där minoriteter helt överger sin gamla kultur, sina traditioner och sitt språk, handlar integration om att få en plats i samhället och samtidigt kunna behålla sin kulturella identitet. En lyckad integration bygger på flera olika faktorer. Enligt arbets- och näringsministeriets

översikt över integration som gavs ut i januari 2020 så lyfter man fram att integration är en flerdimensionell helhet som bygger på flera olika faktorer och den påverkas av både det mottagande samhället och invandrarna själva. Kommunens integrationsinsatser syftar till att ge individen förutsättningar att försörja sig själv och bli delaktig i det finländska samhället. Integrationsarbetet innebär även att ta tillvara den resurs det är att människor har olika etnicitet, kultur, språk, religion och livserfarenhet. En lyckad integration ger kommunen en större livskraft.

Enligt statistik från Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten bodde det år 2019 totalt 546 invånare (ca 2,8 % av hela befolkningen) med utländsk bakgrund i Korsholm. Andelen invånare med utländsk bakgrund har ökat om man jämförsevis ser på att ca 260 (ca 1,4 % av befolkningen) invånare med utländsk bakgrund bodde i Korsholm den 31 december 2009. Kommuninvånarna med utländsk bakgrund har främst flyttat till kommunen genom äktenskap eller som arbetstagare. En relativt stor del av invånarna med utländsk bakgrund består av kongolesiska och syriska kvotflyktingar. Över hälften av personerna med utländsk bakgrund är bosatta i Smedsbyområdet medan resten är spridda i kommunen.

Korsholms kommunfullmäktige tog ett första beslut om kontinuerlig mottagning av kvotflyktingar den 24 september 1998. Under slutet av 1990-talet mottog kommunen närmare 200 kvotflyktingar, främst iranska kurder. Under årens lopp flyttade flyktingarna ut från Korsholm. Nytt beslut om mottagning av kvotflyktingar togs av fullmäktige i september 2014 och den 1 november 2014 ingick kommunen ett nytt avtal om kvotflyktingmottagning med Närings-, trafik- och miljöcentralen. Sedan slutet av år 2014 har Korsholm regelbundet tagit emot nya kommuninvånare från flyktingläger i Zambia och Malawi samt Turkiet.

TERMINOLOGI

Nedan utreds de mest centrala begreppen i relation till invandring och integration.

Invandrare: Ett allmänbegrepp som gäller som beskrivning för alla personer som flyttar från ett land till ett annat land av olika orsaker.

Utlänning: En person som inte är finsk medborgare.

Migrant: En person som flyttar från ett land till ett annat för att där skapa sig ett nytt liv (kallas även in/utvandrare).

Asylsökande: En person som begär skydd och uppehållsrätt i ett främmande land. I samband med asylförfarandet utreds och avgörs huruvida den asylsökande kan beviljas asyl och därigenom flyktingstatus eller uppehållstillstånd på andra grunder.

Flykting: En utlänning som har välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religiös uppfattning, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning. Flyktingstatus får en person som någon stat beviljar asyl eller som UNHCR konstaterar vara flykting. I Finland kallas en person som har fått stanna i landet på grund av behov av skydd eller av humanitära orsaker också för flykting.

Kvotflykting: En person som UNCHR beviljat flyktingstatus och som har beviljats inresetillstånd inom ramen för en flyktingkvot som fastställts i budgeten. Valet av kvotflyktingar till Finland påverkas bl. a. av följande: behovet av internationellt skydd, mänskliga rättigheter förverkligas inte i det land där flyktingen vistas, flyktingen utgör inget hot för Finlands säkerhet, flyktingen har förutsättningar att integreras i Finland.

Återflyttare: En finländare som varit bosatt utomlands och återvänder till Finland. I Finland tillämpas begreppet på både tidigare och nuvarande finska medborgare och på personer som kommer från det forna Sovjetunionen, såsom ingermanfinländare som är av finsk härkomst. Andra grupper är återflyttare från t.ex. Sverige.

Utomlands bosatt finländare: En person som bor utomlands och som har varit eller är finländsk medborgare och dennes ättlingar som anser sig vara finländare.

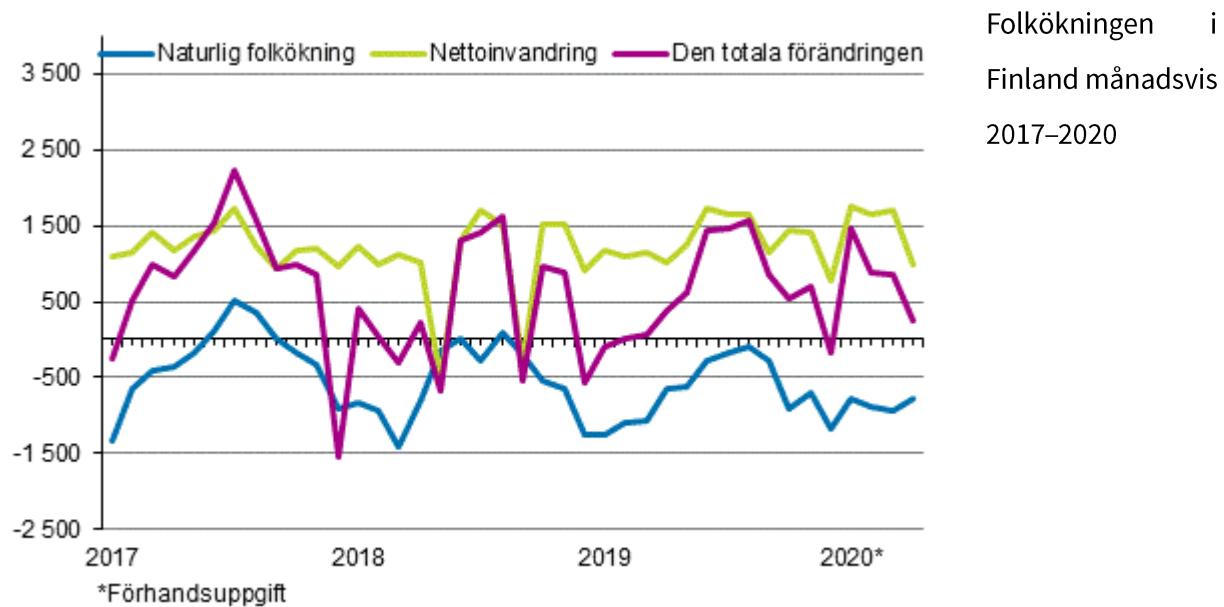
Integrationsprocess: Den process där invandrarna deltar i samhällets ekonomiska, politiska och sociala liv. Integrationsprocessen är individuell. Till integrationen hör också upprätthållandet av den egna etniska identiteten, språket och kulturen. Integrationsprocessen är ömsesidig och berör också majoritetsbefolkningen.

Integrering: De av myndigheter ordnade åtgärder som främjar invandrares integration.
Integrationsprogram: Uppgörs av kommunen och är en plan för de åtgärder som främjar invandrares integration.

Integrationsplan: En individuell plan som uppgörs med de invandrare som är arbetslösa arbetsökande eller i behov av utkomststöd.

INVANDRING

Enligt integrationslagen definieras en invandrare som en person som flyttat till Finland och som vistas i landet med ett tillstånd som beviljats för annat än turism eller därmed jämförbar kortvarig vistelse eller vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats uppehållskort. Inflytningen från utlandet till Finland har ökat avsevärt de senaste åren. Den utländska befolkningen bosatt i Finland nästan fördubblades under 2000-talet. Enligt Statistikcentralen bodde 423 494 personer med utländsk bakgrund i Finland i slutet av år 2019. De utländska medborgarnas andel av Finlands befolkning utgör cirka sju procent. I Korsholm var andelen kommuninvånare med utländsk bakgrund i slutet av år 2019 ungefär 2,8 procent (ca 546 personer).

Enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter ökade folkmängden i Finland med 3 445 personer under januari–april 2020. Orsaken till folkökningen var inflyttningsöverskottet från utlandet, eftersom antalet invandrare var 6 095 fler än antalet utvandrare. En målsättning för Korsholms kommun är befolkningstillväxt. Invandring har i Korsholm, liksom i Finland i övrigt, bidragit till att invånarantalet inte har sjunkit.

Arbetskraftsvandring

Mellan EES-länder (Island, Liechtenstein och Norge) och EU-länder råder fri rörlighet. I Finland finns ingen enskild myndighet eller organisation som har huvudansvaret för utländska arbetstagare. Inget arbetstillstånd behövs, men man måste registrera uppehållsrätt efter ankomsten hos polisen, magistraten, skattebyrån och FPA. Nordiska medborgare behöver varken visum eller uppehållstillstånd för att vistas eller arbeta i Finland, men måste registrera sig hos magistraten. Personer från andra länder än EU och EES-länder behöver ett uppehållstillstånd för arbetstagare. Ansökan lämnas in på en finsk beskickning före ankomsten eller till polisen i Finland. Personer som inte behöver uppehållstillstånd är till exempel tränare inom idrott, idrottare, gästforskare, konstnärer och bärplockare.

Arbetsinvandrare har samma rättigheter och skyldigheter som finska medborgare och kommuninvånare (gällande social- och hälsofrågor) om personen har minst två års arbetsavtal eller tillsvidare anställning i Finland eller permanent uppehållstillstånd. Rådgivning är viktig, eftersom utländska arbetstagare lätt blir utan information om exempelvis möjligheter till språkutbildning.

Anhöriginvandring

Då utländska arbetare har permanent uppehållstillstånd (minst ett tvåårigt avtal), har övriga familjen rätt att flytta till Finland och rätt till samma tjänster som arbetstagaren. Ingifta personer har samma rättigheter som finska medborgare och kommuninvånare om personen de gift sig med är permanent bosatt i Finland. Samma gäller vid familjeåterförening för kvotflyktingar, förutsatt att äktenskapet har ingåtts före ankomsten till Finland. För asylsökande är ansökan om familjeåterförening ofta en utdragen process med osäker utgång.

Utländska studerande

Utländska studerande består av utbytes- eller examensstuderande, vars ärenden i regel sköts av utbildningsanstalterna. De behöver uppehållstillstånd för studier ifall deras hemland är utanför EU och de kan söka arbete i Finland inom 6 månader efter avslutade studier.

Flyktingar

FN:s konvention om flyktingars rättsställning slöts i Geneve år 1951. Denna konvention godkändes av Finland år 1968 och Finland påtog sig då ett delansvar för lösandet av flyktingars situation. I enlighet med de mänskliga rättigheterna (artikel 14) är Finlands intresse- och asylpolitiska ställningstagande att en utlämning kan erhålla asyl i Finland om hen utsätts för grava kränkningar mot mänskliga rättigheter i det land hen är bosatt i och därför är i behov av skydd. Mottagningen av flyktingar i Finland baserar sig i första hand på humanitära orsaker.

År 2019 sökte 7 494 personer asyl i Finland. Den klart största gruppen som ansökte om asyl var medborgare från Irak följt av personer från Afghanistan och Ryssland. År 2015 var antalet ansökningar om asyl som störst i Finland. Då ansökte 32 476 personer om asyl. Orsaken till den drastiska ökningen var den flyktingkris som rådde i världen under år 2015 - 2016. De senaste åren märker man en återgång till ungefär samma antal asylansökningar som gjordes innan den så kallade flyktingkrisen.

Kvotflyktingar. Finland tar årligen emot en kvotflyktinggrupp från områden i världen där man anser att det föreligger stor kris och fara för människors liv och hälsa. FN:s flyktingkommissariat UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) ger årligen förslag till mottagarländerna om varifrån de olika flyktinggrupperna kan tas. Kvotflyktingarna är en speciell grupp av invandrare eftersom deras ankomst planeras. De har flytt från sitt hemland och bor ofta i flyktingläger som angränsar hemlandet. Enligt UNCHR är frivillig och säker återflyttning av flyktingar samt placering av flyktingar i områden som ligger nära deras hemland de bästa lösningarna på flyktingproblem. Detta är dock inte alltid möjligt.

Urvalsprocess. För att välja kvotflyktingar görs urvalsresor under vilka Finlands representanter intervjuar personer som UNHCR föreslagit för Finland. På basis av intervjuerna och övriga dokument fattar Migrationsverket beslut om vilka personer som väljs som kvotflyktingar.

NTM-centralerna kommer sedan tillsammans med kommunerna överens om kvotflyktingarnas ankomst till kommunplatser som fastställts på förhand.

Källa: <http://www.integration.fi/>

Det finns idag cirka 30 länder som tar emot kvotflyktingar. I Finland besluter riksdagen årligen i anslutning till godkännandet av statsbudgeten hur många kvotflyktingar Finland förbinder sig att ta emot. Under år 2021 kommer Finland att ta emot 1050 stycken kvotflyktingar. Antalet varierar årligen mellan 850 och 1 050 beroende på antalet asylsökande. Kvotflyktingar som beviljats kommunplats i Finland har direkt vid sin ankomst samma rättigheter och skyldigheter som övriga finländare.

Asylsökande. En person som begär skydd och uppehållsrätt i en främmande stat kallas asylsökande. Personen får flyktingstatus om asyl beviljas honom eller henne. För mottagandet och inkvarteringen av asyl-sökande i Finland finns ett nätverk av mottagningscentraler som upprätthålls av kommunerna, staten och Finlands Röda Kors. På mottagningscentralerna ordnas basservice för de asylsökande under den tid asylansökan behandlas.

I Österbotten sköts mottagningsverksamheten av tre parter: förläggningarna i Oravais och Vasa samt Österbottens Röda Kors mottagningsverksamhet med förläggning i Kristinestad. Alla nämnda utökade sin kapacitet på grund av mängden asylsökande under år 2015. Som mest fanns över tusen mottagningsplatser för asylsökande i Österbotten.

Migrationsverket utreder inledningsvis om det finns anledning att lämna in ansökan om asyl utan prövning. Sådana anledningar kan vara uppehållsrätt i ett annat säkert land eller att en annan stat är ansvarig för att pröva asylansökan enligt Dublinförordningen. Migrationsverket kallar till ett asylsamtal för att utreda möjligheten till internationellt skydd i Finland och prövar därefter huruvida internationellt skydd eller uppehållstillstånd beviljas. Polisen meddelar när beslut har fattats. Beviljas internationellt skydd erhålls ett uppehållstillståndskort. Därefter kan ansökan om resedokument för flykting eller främlingspass lämnas in. Ett avslag på asylansökan kan överklagas hos förvaltningsdomstolen. En asylsökande som beviljats uppehållstillstånd kan fritt välja bosättningsort. Kommunen kan även via NTM-centralen erbjuda kommunplatser till asylsökanden som beviljas uppehållstillstånd. Staten ersätter kommunen för mottagning av asylsökande som fått flyktingstatus enligt samma principer som vid kvotflyktingmottagning, med undantaget att ersättningssperioden är tre år, inte fyra.

INTEGRATIONSFRÄMJANDE TJÄNSTER I KORSHOLM

Även om Korsholm inte under flera år tog emot kvotflyktingar så fanns det i slutet av år 2019 ca 546 invånare med utländsk bakgrund i kommunen. Den största orsaken till inflyttningen är antingen familjeskäl, äktenskap eller arbete. Den 1 november 2014 ingick kommunen ett nytt avtal om kvotflyktingmottagning med Närings-, trafik- och miljöcentralen och ett år senare, den 31 december 2015 fanns totalt 46 kommuninvånare med kvotflyktingstatus knutna till kommunens kvotflyktingmottagning och integrationsverksamhet. Efter detta så har Korsholm tagit emot i genomsnitt 20 stycken flyktingar per år. I dagsläget är ca 60 kommuninvånare med kvotflyktingstatus knutna till kommunens integrationsenhet. Korsholm strävar till att tillgodose nya kommuninvånares behov på ett likvärdigt sätt oberoende av personens etniska bakgrund.

Målsättningen med integrationsprogrammet

Specialtjänster som endast riktas till invandrare ägnas ofta särskild uppmärksamhet. I integrationens inledande faser är specialtjänster som stöder övergången till normala tjänster viktiga. Dessa omfattar exempelvis språkutbildning och rådgivning för invandrare. Enligt diskrimineringslagen (1325/2014) ska myndigheterna i all sin verksamhet målmedvetet och systematiskt främja likabehandling. Invandrare kan ha en sämre utgångspunkt för att trygga sin egen välfärd än andra, vilket i vissa situationer förutsätter positiv särbehandling för att garantera en faktisk likvärdighet. I praktiken innebär detta till exempel att man reserverar längre tid vid kundtjänsten om kunden inte talar en god finska eller svenska, eller ordnar utbildning som riktas till vissa grupper. Positiv särbehandling skall inte förväxlas med favorisering, som innebär att en person eller en grupp försätts i en bättre ställning än de övriga. Då en viss grupp särbehandlas får detta heller inte leda till att en annan grupp diskrimineras. Positiv särbehandling skall vara motiverad och den ska vara rätt dimensionerad med tanke på målet som skall uppnås. Kommunens största utmaning är dock att sörja för allmänna kommunala tjänster av hög kvalitet som svarar mot de behov alla kommuninvånare har, oberoende av bakgrund.

Vägledande tjänster

Invandrare kan vända sig till infopunkten som finns i ämbetshusets aula eller till Welcome Office, som är regionens rådgivningscenter för invandrare. Vid kommunens infopunkt får man allmän information om kommunen och dess tjänster, och därifrån blir man vid behov hänvisad till rätt instans för respektive ärende. På kommunens webbsida (www.korsholm.fi) finns uppgifter om basservicen och dessutom finns en egen sida för inflyttare med information och kontaktuppgifter till de mest centrala tjänsterna och den tillgängliga servicen. På kommunens webbsida finns också länkar till olika informationsportaler för utlänningar, exempelvis InfoFinland (www.infofinland.fi), och Moving to Finland (www.movingtofinland.fi), där grundläggande information om det finska samhället ges på flera olika språk. De vägledande tjänsterna är viktiga dels för etableringen i kommunen och dels för att nya kommuninvånare skall hitta den service som kommunen erbjuder.

Welcome Office. Welcome Office är regionens rådgivningscenter för invandrare och är produkten av ett EU- och kommunfinansierat samarbetsprojekt som genomfördes i Vasaregionen, Jakobstadsregionen och K5-området under åren 2012-2014. Projektet finansierades av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) via Österbottens förbund och Europeiska socialfonden (ESF) via NTM-centralen i Österbotten samt deltagarkommunerna. Målsättningen för utvecklingsprojektet var att inrätta ett rådgivningscenter som erbjuder service för invandrare enligt lågtröskelprincipen.

Welcome Office projektets målgrupp och klienter utgörs av alla invandrare, oberoende av orsak till invandring. Speciellt betonas vägledningen och rådgivningen för arbetsrelaterade invandrare och deras familjer, äktenskapsrelaterade invandrare samt internationella studeranden, med målsättningen att underlätta anpassningen till det finländska samhället och arbetslivet. Från centret fås information i ärenden som rör invandring, rekrytering, och myndighetsservice samt om samhället i allmänhet. Welcome Office erbjuder även service till olika aktörer inom kommunen, företag, arbetsgivare, de olika utbildningsorganisationerna, den tredje sektorn samt till projekten i området.

Har du kommit till Österbotten för studier, arbete, äktenskap eller familjeliv, som flykting eller asylsökande?

Welcome Office tillhandahåller information och tjänster för invandrare, företag, kommuner och samarbetspartners.

Verksamhetsutveckling. Från och med år 2017 ordnar Korsholm egen Welcome Office service. En verksamhetspunkt med integrationsservice har inrättats vid Kulturhuset i Smedsby. Genom den fysiska verksamhetspunkten har man försökt skapa en naturlig mötesplats för invandrare och service ges enligt lågtröskelprincipen, utan tidsbokning. Vid verksamhetspunkten finns två servicehandledare på deltid som jobbar med att på ett så mångsidigt sätt som möjligt betjäna kommunens invandrare och utveckla Welcome Office verksamheten. Servicepunkten är ett samarbete mellan vuxeninstitutet, integrationsenheten och den regionala Welcome Office verksamheten. En arbetsgrupp för Welcome Office med integrationskoordinator som sammankallare träffas kontinuerligt för att utveckla och följa upp verksamheten. Inom ramen för

Welcome Office servicen skickas en gång per år ut ett välkomstbrev till alla nyinflyttade kommuninvånare som inte har svenska eller finska som modersmål. I välkomstbrevet finns information om Welcome Office- verksamheten.

Flyktingmottagning och integration

Korsholms kommunfullmäktige tog ett första beslut om kontinuerlig mottagning av kvotflyktingar den 24 september 1998. Under slutet av 1990-talet tog kommunen emot närmare 200 kvotflyktingar, främst iranska kurder. Under årens lopp flyttade flyktingarna ut från Korsholm och verksamheten avslutades. Nytt beslut om mottagning av kvotflyktingar togs av fullmäktige i september 2014. Den 1 november 2014 ingick kommunen ett avtal om kvotflyktingmottagning med närings-, trafik- och miljöcentralen. I mitten av november 2014 anlände 23 nya kongolesiska kommuninvånare till Korsholm från flyktingläger i Zambia och Malawi. I maj 2015 beslöt kommunfullmäktige om ytterligare mottagning av 20-30 kvotflyktingar och i augusti och september anlände 23 kongolesiska kvotflyktingar till kommunen, även denna gång från flyktingläger i Zambia och Malawi. Sedan dess har mottagningen fortsatt med 30 stycken syriska kvotflyktingar som varit i läger i Turkiet år 2017. Våren 2018 kom en 8 personers kongolesisk kvotflyktingfamilj på egen hand till kommunen. År 2019 kom 15 stycken kongolesiska kvotflyktingar samt 20 stycken syriska kvotflyktingar från läger i Turkiet. År 2021 har Korsholm tilldelats 20 stycken kvotflyktingar från flyktingläger i Zambia.

Avtalet med närings-, trafik- och miljöcentralen gäller tills vidare. Avtalet förbinder inte kommunen att årligen ta emot kvotflyktingar. Kommunen bestämmer själv vid vilken tidpunkt och i vilken mån kommunen har förutsättningar att ta emot kvotflyktingar. I enlighet med avtalet erhåller kommunen statlig ersättning för de kostnader som uppkommer som en följd av flyktingmottagningen och den integrationsbefrämjande verksamheten (enligt lagen om främjande av integration 1386/2010).

Arbets- och näringsministeriet ansvarar tillsammans med NTM-centralerna för att anvisa de som beviljats internationellt skydd till kommunerna. Inflyttningen till kommunerna koordineras av NTM-centralen och baserar sig på frivilliga mottagningsavtal som på förhand görs upp med kommunerna. Asylsökanden som fått uppehållstillstånd har dock rätt att själva fritt välja var de vill flytta. Majoriteten av dem som fått uppehållstillstånd flyttar till en kommun.

I samarbete med Migrationsverket förnyar arbets- och näringsministeriet processerna för förflyttning till kommunerna och inledandet av integrationen för de som har fått asyl. Målsättningen är att kompetenser och kunnande hos de som har beviljats uppehållstillstånd kartläggs redan på flyktingförläggningarna. Därigenom strävar man efter att styra invandrarna på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt till regioner där det finns utbildning eller jobb som motsvarar deras kunnande samt lediga bostäder.

Integration och samverkan.

En egen integrationsenhet byggdes våren 2018 upp med egna utrymmen i ämbetshuset i Smedsby. Integrationsenhetens personalstyrka består av 3,5 årsverken. För planeringen och koordineringen av flyktingmottagningen och integrationsfrämjande åtgärder

ansvarar integrationskoordinatorn. Det sociala arbetet och den praktiska handledningen sköts av tre stycken integrationshandledare. Integrationsenhetens centrala funktioner är mottagning av kvotflyktingar och kommunplacerade flyktingar, familjeåterföreningar, handledning och rådgivning för de flyktingar som anländer till Korsholm. Med hjälp av metoder som stöder delaktighet och eget ansvar erbjuds de nya kommuninvånarna service och integrationsstöd som hjälper dem att klara sig på egen hand och bli en del av det nya samhället. I verksamheten betonas

öppenhet, ansvar, jämlikhet, samt främjande av en samhällsutveckling som accepterar mångfald och olikheter.

Integrationsarbetet kräver ett välfungerande samarbetsnätverk. I arbetet med språkintroduktion, sysselsättning, skolgång, mötesplatser, boende, försörjning m.m. är samverkan både internt inom kommunens organisation och externt med föreningsliv, näringsliv och andra myndigheter en nyckel till ett framgångsrikt integrationsarbete. En av de viktigaste aktörerna i samhället är medierna och det är också via dem många kommuninvånare utvecklar sina attityder. Medias roll ska inte undanskattas och det är viktigt att kommunen har en god kommunikativ förmåga och relation till medier, samt att kommunen är aktiv och gör tydliga ställningstaganden. Det ska synas att ett aktivt integrationsarbete pågår i kommunen. Integrationsarbetet bör kontinuerligt utvecklas, följas upp och utvärderas.

Kommunens välfärdsteam. Ett lyckat

integrationsarbete kräver smidiga arbetsformer samt effektivt samarbete mellan berörda verksamheter. Vid mottagande av flyktingar fungerar kommunens välfärdsteam som en flyktingarbetarsgrupp. Arbetsgruppen kartlägger mottagningsberedskapen och följer även kontinuerligt upp integrationsarbetet. Merparten av kommunens verksamhetsledare ingår i välfärdsteamet, som leds av kommundirektören. Vid behov inkallas representanter från specialområden.

Flyktingmottagningen är indelad i tre olika skeden:

Förberedelse-, mottagnings- och integrationsskedet.

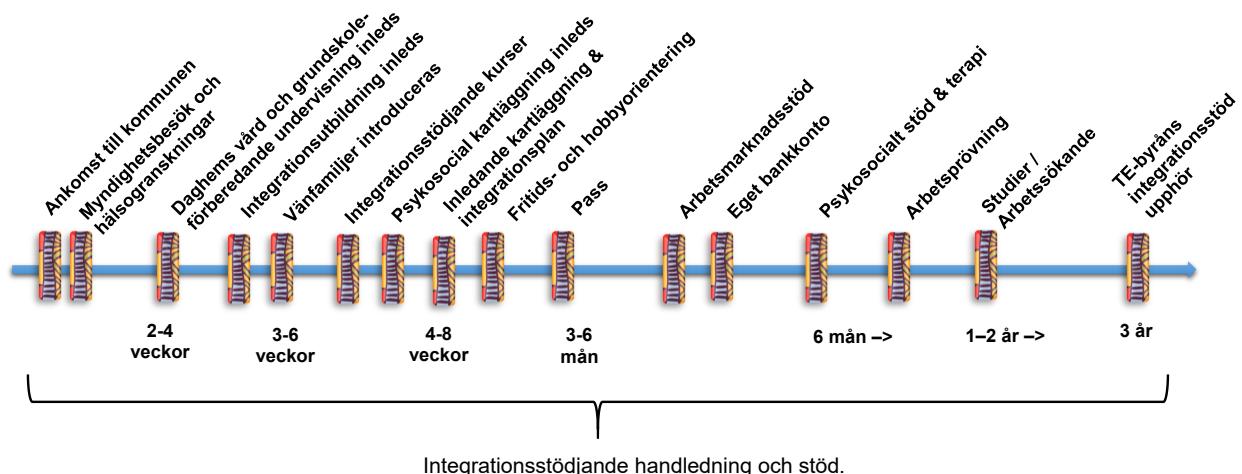
Behovet av stöd och information är som störst genast efter ankomsten till Finland, men i alla faser strävar man till att stödja individuell integration och integration av hela familjen.

Ett mångprofessionellt integrationsteam fungerar som forum för samarbete, utveckling och gemensamma linjedragningar när det gäller det praktiska integrationsarbetet i kommunen. I det mångprofessionella teamet ingår personal från integrationsenheten, personal från berörda daghem och skolor, migrationssjukskötaren, personal vid familje- och individomsorgen samt personal vid elevhälsan såsom kuratorer och hälsovårdare vid barnrådgivning och skolor. Det mångprofessionella teamet träffas ca 5–8 gånger per år, beroende på hur mottagningssituationen ser ut i kommunen. Sammankallare är integrationskoordinatorn.

Handledning och vardagslivshantering. Vid ankomst och under den inledande integrationsfasen är det integrationshandledarna som bär det största ansvaret. Integrationshandledarna ger de nyanlända flyktingarna intensiv praktisk handledning och integrationsstödjande insatser. Det är en stor livsförändring för dem som kommer och många saker är helt nya. Inledningsvis bekantar sig de/den nyanlända med den nya boendemiljön vid sidan av de obligatoriska myndighetsbesöken och hälsogranskningarna. Den fortsatta introduktionen och handledningen omfattar i allmänhet att gå i affärer, röra sig på stan och sköta ärenden vid exempelvis TE-byrån, polisen, Folkpensionsanstalten och banken.

Därefter följer introduktion till daghem, skola, integrationsutbildning etc. Behovet av praktisk handledning och stöd i vardagslivshanteringen varierar. En inledande kartläggning görs med alla vuxna flyktingar. Den görs antingen i kommunen eller vid arbets- och näringsbyrån. Principen är att personer i arbetsför ålder och de som ska ut på arbetsmarknaden kartläggs vid arbets- och näringsbyrån och övriga i kommunen. I kartläggningen utredes man vad individen har för kunskaper, beredskap för arbete och studier samt vilka andra åtgärder eller insatser som behövs. Därefter görs en individuell integrationsplan. I integrationsplanen fastställs åtgärder som anses hjälpa den som ska integreras att komma framåt i livet, med beaktande av den aktuella livssituationen. Planen berör arbete, utbildning eller annat lämpligt mål. Kommunen kan även göra upp integrationsplaner för barn, unga och familjer.

Integrationsprocessens nyckelord: **handledning, vänfamiljer, utbildning & arbete.**

Flyktingmottagningens integrationsprocess

Statliga ersättningar. Kommunen beviljas kalkylerade ersättningar för varje person med flyktingstatus som är skriven i kommunen. Ersättningen är avsedd för handledning av och rådgivning för flyktingar och för annan verksamhet som behövs för deras integration. Förutsättningen för ersättningarna som betalas ut av staten är att kommunen har ett integrationsprogram som utarbetats i enlighet med integrationslagen samt ett avtal med NTM-centralen om anvisande till kommunen och integrationsfrämjande.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (UF-center) har hand om betalningstrafiken för mottagandet och integrationen. För varje person som har fyllt 7 år får man en kalkylerad ersättning på 2 300 €/år. För ett barn under 7 år utbetalas 6 845 €/år. Ersättningen betalas ut i fyra år för kvotflyktingar och i tre år för asylsökande. Dessutom får kommunen en ersättning om 700 euro för varje person som kommunen utarbetar en integrationsplan med.

Ersättning enligt realiserade kostnader betalas ut för de kostnader som uppkommit för beviljat utkomststöd till en person som hör till målgruppen. Ersättningstiden är högst tre år. Specialkostnader för social- och hälsovård, exempelvis för anordnande av långvarig social- och hälsovård till följd av sjukdom eller skada, specifika kostnader för socialväsendet (till exempel barnskydd), utgifter som tillkommer kommunen av andra speciella orsaker eller tjänster för barn och unga personer som vistas i landet utan vårdnadshavare ersätts även enligt verkliga kostnader om kostnaderna är ansenliga, det vill säga högre än den kalkylerade ersättningen (2 300 €) som betalas ut för ett år. Ersättningsperioden är i dessa fall högst tio år. Kostnader som tjänster för minderåriga som vistas i landet utan vårdnadshavare medför ersätts fram till dess att den unga personen fyller 21 år. Ersättningen för specialkostnaderna bygger alltid på ett avtal som kommunen och NTM-centralen har ingått gällande de specifika kostnaderna för personen i fråga.

Kommunen ersätts även för tolkningstjänster som behövts för social- och hälsovårdstjänster, utarbetandet av integrationsplanen, tillgång till integrationstjänster i invandringens inledande skede, introduktion till kommunen samt samarbete mellan skola och daghem. I vissa fall kan även översättningskostnader ersättas. Tolknings- och översättningstjänster ersätts enligt realiserade kostnader.

Invandrare beaktas även i statsandelssystemet som förhöjda främmadespråkskoefficienter då statsandelarna bestäms. Därtill betalar staten arrangören av undervisning en hemkommunersättning för ett barn mellan 6 och 15 år som deltar i förskole- eller

	Kvotflykting under 7 år	Kvotflykting över 7 år	Asylsökande som beviljats uppehållstillstånd, under 7 år	Asylsökande som beviljats uppehållstillstånd, över 7 år
Kalkylerad ersättning	6 845,00 €	2 300,00 €	6 845,00 €	2 300,00 €
Ersättningstid/år	4 år	4 år	3 år	3 år
Kalkylerad ersättning	27 380,00 €	9 200,00 €	20 535,00 €	6 900,00 €

Tabell: Kalkylerad statsersättning för flyktingmottagning

grundundervisning. Kommunerna bör dock förbereda sig på att det även kan krävas annan kommunal finansiering för integrationsarbetet.

Verksamhetsutveckling. Ett lyckat integrationsarbete förutsätter tillgänglig basservice, kunnig personal och identifiering av flyktingarnas service- och integrationsbehov. För att upprätthålla alla dessa viktiga delar krävs kontinuitet i mottagningen. Ett bestämt antal kommunplatser med ett tak på 70–100 platser utgör en grund för kontinuitet beträffande integrationsfrämjande verksamhet samt finansiering i form av statsersättningar. Platserna fylls under förutsättning att det finns lediga bostäder och att nödvändig service kan ordnas. Platser frigörs när integrationsperioden på fyra respektive tre år löper ut för dem som beviljats kommunplats eller vid utflyttning. Trenden i Smedsbyområdet är en brist på lediga kommunala bostäder, men beslutet om kontinuerlig mottagning gör det möjligt att ta emot flyktingar när en bostad finns tillgänglig.

Utvecklingslinjerna för kommunens nuvarande flyktingmottagning och integrationsverksamhet omfattar kontinuitet och tvärsektoriellt samarbete, samarbete med tredje sektorn, arbetslivsorientering och invandrarnas delaktighet.

Tvärsektoriellt arbete kan göras på olika samverkansnivåer och målsättningen i Korsholm är att det mångprofessionella teamet ska utgöra en gemensam tvärsektoriell strukturell plattform för integrationsarbetet. Gruppens sammansättning kan variera i enlighet med behov och situation. Ett handledande forum för personal, inom speciellt dagvård och skola, som dagligen arbetar med traumatiserade barn med invandrarbakgrund aktiveras vid behov. En av grundpelarna i integrationsarbetet utgörs av samarbetet med tredje sektorn och kultur- och fritidsnämndens sektorer, nämligen ungdoms-, idrotts och kultурbyrån, biblioteket och vuxeninstitutet.

Målsättningen är att upprätthålla och utöka samarbetet, samt utarbeta goda samarbetsstrukturer.

Flyktingmottagnings- och integrationsverksamheten i Korsholm har vid utgången av år 2020 varit verksamt i sex år. En verksamhetsutvärdering är viktig med tanke på att merparten av kommunens verksamheter på ett eller annat sätt berörs av en flyktingmottagning.

En av nyckelfaktorerna till en snabb integrering är språket, men arbets- och näringsministeriets utvecklingsarbete fokuserar i dagsläget mycket på arbetslivsorientering och ett snabbt tillträde på arbetsmarknaden. Att snabbt komma in i arbetslivet anses minst lika viktigt som språkinlärningen. I Korsholm finns behov av utveckling av samarbetet med näringslivet. Arbetslivets mottaglighet inverkar på invandrarnas möjligheter att delta i samhällets verksamhet och social välfärd är en del av en god integration.

Boende

Kommunens fastighetsverk handhar administrationen av kommunalägda bostäder. Invandrare kan i likhet med övriga kommuninvånare även söka bostäder via Fastighets Ab Korsholms bostäder och på den övriga hyresmarknaden i kommunen. För närvarande finns en efterfrågan på kommunala bostäder.

Ett kontinuerligt mottagande av kvotflyktingar och/eller asylsökanden som beviljats flyktingstatus förutsätter en kontinuerlig tillgång till lediga bostäder. Bristen på kommunägda bostäder begränsar möjligheterna till en kontinuerlig flyktingmottagning. Vid mottagande av flyktingar till en kommun är ordnande av boende en primär åtgärd. Enligt överenskommelse med NTM-centralen kan kommunen reservera bostäder för flyktingmottagning en till tre månader på förhand. Detta förutsätter dock att det finns lediga bostäder att reservera.

Ur integrationssynvinkel är Smedsby det bästa alternativet som första boningsort, vilket begränsar utbudet. I kommunen råder brist på lämpliga lägenheter för flyktingmottagning och situationen är densamma vid Fastighets Ab Korsholms Bostäder.

I dagsläget är 10 stycken av kommunens ägda bostäder uthynda till kvotflyktingar. En stor del bor även i Fastighets Ab Korsholms bostäders hyresbostäder eller i hyresbostäder med privat hyresvärd.

Verksamhetsutveckling. Boendemiljön och boendet påverkar välbefinnandet och vardagen för människan och hennes lokalsamhälle på ett betydande sätt. Utvecklingen av servicesystemet gällande boende för sådana som kommer till Finland som flyktingar är en viktig del av integrationsarbetet. Boendet går igenom alla nivåer av socialt liv: individuellt, kollektivt och samhälleligt. Hemmet ska vara en trygg plats, en plats dit vardagslivet för den som kommit som flykting till Finland förankras. Bostadshuset och området som omger det formar vid sidan om privatboendet en väldigt viktig social gemenskap som den kommande fäster sig vid. För kvotflyktingar söker, reserverar och förbereder man en lägenhet med grundläggande utrustning, högst tre månader före flyktingarna anländer till landet. Vid hyrningen av lägenheter utnyttjas både den kommunala och privata hyresmarknaden. De stora familjerna, hos speciellt kvotflyktingar, orsakar utmaningar för sökandet av lägenhet och en tillräckligt stor bostad i relation till familjestorlek hittas sällan ifall familjen består av över sex personer. Även familjens eventuella specialbehov (sjukdomar, handikapp) måste tas i beaktande vid valet av bostad.

Bostadens läge och bostadsområdet har också betydelse för invandrarens upplevelse av trygghet och otrygghet.

Boendet har i invandringens inledande skede styrts till de billigaste segmenten i Smedsby. Social och etnisk segrering samt fenomenen som anknyts till dem har blivit mer synliga som fenomen i och med ökningen av invandring. Konflikter kan uppkomma mellan invånare på invandrardominerade, mångkulturella bostadsområden, men en alternativ följd kan också vara att toleransen ökar. Med tanke på följderna av koncentreringen är det mycket relevant hur den sociala integrationen lyckas. I praktiken beror problemen med boendet i huvudsak på traditionella utmaningar för grannsämjan, t.ex. barn som väsnas, högljudda gäster eller bristfälliga boendekunskaper som t.ex. felaktig avfallssortering eller luktolägenheter som orsakas av matlagning. Med tanke på allt detta måste det under integrationstiden ges mycket stöd och handledning för att öka kunskapen i fråga om boende.

I Korsholm borde det strävas till ett mångsidigare bostadsutbud för kommuninvånare i olika livsskeden och från olika bakgrunder. Den långsiktiga lösningen kunde vara att FAB Korsholms bostäder anskaffar fler lägenheter, vilket borde beaktas i kommande budgetprocesser. Det råder idag brist på hyreslägenheter och det finns i dagsläget heller inga konkreta planer på nyproduktion av kommunala hyreslägenheter. Lediga bostäder behövs även i övrigt för att stöda kommunens samhällsbyggnad och öka den allmänna inflyttningen.

Hälsovårdstjänster

I Korsholm ansvarar hälsovårdstjänster under ledning av vårdnämnden för ordnandet av den lagstadgade hälso- och sjukvården för kommuninvånarna. Lagen om hälso- och sjukvård ålägger kommunen att ordna hälsovård, sjukvård, rehabilitering och tandvård för sina invånare. Målsättningen är att erbjuda kommunens invånare en god och ändamålsenlig hälso- och sjukvård. Hälsovårdens verksamhetsfält är uppdelat i fyra olika områden: förvaltning, öppen hälso- och sjukvård, närsjukhus och specialtjänster.

I enlighet med lagen om hemkommun erbjuds alla med hemkommunsrätt i Korsholm service inom hälsovården i lika utsträckning oberoende av etnisk bakgrund eller status. Kommunerna Korsholm och Vörå samarbetar kring hälsovårdstjänster inom primärvården. Sjukvårdsmottagning finns vid Korsholms hälsovårdscentral. Akutmottagningen sker på vardagarna under dagtid vid hälsovårdscentralen i Smedsby samt vid Oravais-Vörå-Maxmo hälsovårdscentral. Under kvällar,

nätter och söckenhelger finns akutmottagning på samjouren vid Vasa centralsjukhus.

Hälsovårdstjänster inklusive mentalvårdstjänster och tandvård erbjuds åt invandrare i samma utsträckning som åt andra kommuninvånare. Personalen lägger speciell vikt vid att informera och vägleda invandrarna vad gäller tillgången av olika tjänster. För att underlätta integrationen är det viktigt att invandraren lär sig förstå det finska hälsovårdssystemet.

Inom hälsovården i Korsholm finns en migrationsskötare. Migrationsskötaren koordinerar flyktingarnas hälsovård och är huvudansvarig för samarbetet med kommunens integrationsenhet, myndigheter samt övriga samarbetsparter. Sjukskötaren är även huvudansvarig för den inledande obligatoriska hälsogranskningen. Utöver vanliga hälsovårdstjänster ges även information (exempelvis om sjukvårdssystemet, familjeplanering, personlig hygien, etc.). Målsättningen är att utföra de lagstadgade undersökningarna inom utsatt tid, ge tillräcklig och tydlig information om de hälsovårdstjänster som erbjuds och om hur de fungerar samt att stöda flyktingarna att självständigt använda hälsovårds- och specialsjukvårdstjänster och sköta sina hälsovårdsärenden.

När det gäller kvotflyktingar utreder man hälsotillståndet, screenar för infektionssjukdomar som kan behandlas och som kräver skyddsåtgärder (enligt infektionshandboken) och kontrollerar vaccinationsskyddet i samband med den inledande hälsokontrollen. Målet är också att förebygga, känna igen och behandla psykiska problem. Om personer som behöver omedelbar sjukhusvård kommer till mottagningen tar man hand om deras vård först och vid mindre akuta fall remitteras personen till fortsatt vård eller rehabilitering.

Vid behov bokas alltid tolk. En del av tolkservicen består av att utreda vilket språk och i vissa fall även vilken dialekt den vårdsökande pratar. Om möjligt reserveras en erfaren tolk eftersom det finns stora kulturella skillnader när det gäller hälso- och sjukdomsrelaterade aspekter. När det gäller hälsovård för personer som fått internationellt skydd enligt utlänningslagen ersätter staten kommunen för kostnader för tolkningstjänster.

Barn används inte som tolkar!

Eftersom staten även ersätter vård för svårt långtidssjuka i den här målgruppen meddelar hälsovårdscentralen integrationsenheten om patienter i behov av omfattande och dyr special- och hälsovård. Efter uppgörande av avtal med NTM-centralen om specialersättningar, kan statsersättning erhållas i tio år (räknat från och med första registrering i befolkningsregistret).

Alla kvotflyktingar erbjuds psykosocial kartläggning och psykosocialt stöd vid

integrationsenheten.

Målsättningen med den psykosociala kartläggningen är att utreda behovet av psykisk hälsovård eller psykosocialt stöd för att sedan kunna erbjuda ändamålsenliga stöd- och vårdinsatser. Kvotflyktingar har ofta många traumatiska upplevelser att bearbeta för att kunna gå vidare i livet.

Verksamhetsutveckling.

Beträffande hälsovård för personer med invandrarbakgrund gäller i första hand samma arbetsmetoder som för andra klienter parallellt med integrationsstödjande insatser. Viktigt är att känna till olika hälsobegrepp och sjukdomar som är ovanliga för finländska förhållanden, hur hälso- och sjukdomsrelaterade aspekter uppfattas på olika sätt i olika kulturer, samt vikten av att använda tolk. Inom hälsovården bör man fästa uppmärksamhet på kulturella skillnader och ingrepp som ej följer gällande lagstiftning. Målsättningen är att med hjälp av utbildning och kunskaps- samt erfarenhetsutbyte stärka kunskapen bland personalen beträffande dessa områden samt synliggöra behovet av integrationsstödjande insatser i vården och i verksamheten. För att stärka administrationen och underlätta den ekonomiska uppföljningen har det utarbetats ett system för uppföljning av sjukvårdskonsultationer och vård som ligger till grund för ersättning enligt avtal om särskilda kostnader.

Under år 2021 är tanken att man vid integrationsenheten implementerar MindSpring-metoden. MindSpring är ett program som hjälper migranter och flyktingar att tillsammans med andra med liknande erfarenheter diskutera frågor som är aktuella då man lever i exil och framförallt stöda föräldrar i deras föräldraskap i det nya hemlandet.

Social- och familjetjänster

Socialvårdstjänsterna under ledning av socialnämnden ansvarar för den lagstadgade sociala servicen till kommuninvånarna. Målsättningen är att erbjuda kommunens invånare en god och ändamålsenlig socialvård med människan i centrum. Invandrare med hemkommunsrätt i

PSYKOSOCIAL KARTLÄGGNING

I Korsholm görs en psykosocial kartläggning med varje nyanländ flyktingfamilj. Kartläggningen omfattar tre hembesök och målsättningen är att utreda individernas psykiska mående, för att sedan kunna erbjuda ändamålsenliga stöd- och vårdinsatser.

Den psykosociala kartläggningsmodell som används är framtagen av leg. psykolog Sture Enberg.

Korsholm har rätt till den lagstadgade socialservicen och de betjänas inom basservicen.

Äldreomsorg. En av tyngdpunkten inom äldreomsorgen är den öppna vården, där äldre skall ges möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden. Äldre som vårdas på boendeplats skall kunna leva ett innehållsrikt och stimulerande liv, där individens resurser tas tillvara. Verksamhetsprinciper för äldreomsorgen är att tjänster till äldre ska förebygga behovet av långvarig vård, ordnas i rätt tid och i tillräcklig omfattning, och genomföras så att de stödjer den äldre personens välbefinnande, hälsa, funktionsförmåga, delaktighet samt förmåga att klara sig på egen hand. Äldreomsorgen planeras utifrån äldreomsorgslagen (lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre 980/2012). Tjänsterna fastställs i en individuell serviceplan, och vård- och omsorgsinsatser ges med stöd av sakkunnig och professionell personal.

Familje- och individomsorg. Social- och familjetjänsterna är till för barn, ungdomar, vuxna och familjer som är i behov av stöd och hjälp. Det kan gälla t.ex. adoption, funktionsnedsättning, personliga problem, problem inom familjen, svårigheter med barn, dålig ekonomi eller missbruk. Familje- och individomsorgen består av förebyggande åtgärder, öppenvårdstjänster och stödåtgärder, omhändertagande och vård utom hemmet.

Familjearbete är en förebyggande och reparerande del av socialvårdstjänsterna och fokuserar på tidigt stöd till barnfamiljer. Alla familjer kan drabbas av olika problem eller kriser. För en del familjer kan motgångarna bli ohanterliga. Familjearbetaren ger stöd och handledning i frågor som verkar svåra för familjen. Man utgår från barnets bästa men strävar till att stöda familjen som helhet samt se till familjemedlemmarnas individuella behov. Man strävar till att hitta och stärka familjens egna resurser för att de i fortsättningen ska klara sig självständigt.

Hemservice ges enligt behov till barnfamiljer som är i behov av hjälp och stöd i vården och fostran av barnet eller skötseln av hemmet.

Familjerådgivningen ger sakkunnig hjälp som stöder och befrämjar en positiv utveckling hos barn, föräldrar och familjer. Familjerådgivningens verksamhetsformer är utredning och psykologisk testning av barn och unga samt terapier och stödsamtal för familjer, par och enskilda.

Målet med vuxensocialt arbete är att främja klientens rehabilitering, sociala funktionsförmåga och livskompetens. Utgående från klientens behov kan vuxensocialt arbete innefatta t.ex. utkomststöd, stöd för funktionshindrade, social rehabilitering samt missbruksvård.

I Korsholm handhar integrationsenhetens integrationshandledare merparten av kvotflyktingarnas sociala ärenden. Socialvården bistår invandrarna och kommunens integrationsenhet i ärenden

som berör hemservice, barnskyddsärenden, åldrings- och handikappvård för flyktingar. Uppgifter om den kommunala familje- och socialservicen finns tillgänglig på flera språk på kommunens hemsida.

Småbarnspedagogik och förskola

Ett barn i dagvård är i första hand ett barn, precis som alla andra barn, med sina egna särdrag och behov och först i andra hand en invandrare.

Småbarnspedagogiken och förskolan i Korsholm styrs av de landsomfattande linjedragningarna samt av Korsholms kommunens lokala planer. Linjedragningarna samlar de centrala principerna och utvecklingslinjerna för verksamheten. Målsättningen för dagvården är trygghet, lära genom lek och goda relationer.

I Korsholms kommun erbjuds småbarnspedagogisk verksamhet i daghems eller hos familjedagvårdare. För barn i dagvård utarbetas tillsammans med vårdnadshavarna en individuell plan för den småbarnspedagogiska verksamheten. Planen fungerar också som en integrationsplan för barn med invandrarbakgrund. Dagvårdsplats ordnas för samtliga barn på basen av ansökan då föräldraledigheten upphör.

Barn med invandrarbakgrund integreras i första hand på daghems. För en nyinflyttad familj är den småbarnspedagogiska verksamheten bland det första familjen bekantar sig med och får ta del av i den finländska vardagen. Dagvården har en central betydelse för barnets utveckling och integrationen i det finländska samhället. Inom småbarnspedagogiken får barnet bekanta sig med den finländska kulturen och växer på ett naturligt sätt gradvis in i det finländska samhället. Barnet får träning i språkanvändningens olika funktioner och barnets lärande av svenska eller finska som andra språk vävs in i verksamhetens alla delområden. I verksamheten uppmärksamas de olika kulturerna, men föräldrarna ansvarar för att lära barnet det egna modersmålet och för att överföra

den egna kulturtraditionen.

Barnen deltar i förskoleundervisningen på sitt blivande skolspråk. Tidpunkten för när skolgången inleds planeras individuellt för varje barn, och den varierar enligt hur inlärningen av det nya språket fortskriber. Förskolelever med invandrarbakgrund har rätt att få undervisning i sitt hemspråk förutsatt att det finns minst fyra barn inom samma språkgrupp. Vid mottagning av flyktingfamiljer med barn under skolålder reserveras dagvårdsplatser och personalen informeras. Vid behov ordnas fortbildning för personalen. Efter att ansökan om dagvård inkommit och datum för inledande av dagvård klargjorts, planeras och genomförs inskolning vid daghemmet. Information om verksamheten ges till vårdnadshavarna.

Ett barn i dagvård är i första hand ett barn, precis som alla andra barn, med sina egna särdrag och behov och först i andra hand en invandrare. Föräldrarna är likaså i första hand mammor och pappor. Fostrings-gemenskapen mellan dagvårdspersonalen och föräldrarna bör stöda föräldraskapet, barnets personlighetsutveckling, samt barnets fysiska och psykiska utveckling.

Verksamhetsutveckling. Vid sidan av det mångprofessionella team som skall utgöra en gemensam tvärsektoriell strukturell plattform för integrationsarbetet kan arbetshandledning i dess traditionella form eller ett handledande forum för daghemspersonal som dagligen arbetar med traumatiserade barn med invandrarbakgrund vid behov aktiveras.

Grundläggande utbildning

En person bosatt i kommunen har rätt att delta i den grundläggande undervisningen. Undervisningen erbjuds i tilldelad närskola. Skolorna följer en läroplan som är gemensam för hela kommunen men varje skola har sina egna tyngdpunktsområden. Elever med särskilda behov erbjuds möjlighet till specialundervisning.

Forskning (bl.a. vid Nordens välfärdscenter) visar att den viktigaste arenan för inkludering och integration av nyanlända barn och unga är skolan. En genomgången grundskola är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn mot en rad framtidiga sociala problem för alla barn och unga.

Fotograf Oliver Back

Erfarenheter från forskning och praktik visar att det finns flera saker som är viktiga för unga när de ska introduceras in i sitt nya samhälle. Det handlar om att ta reda på vilka styrkor och kompetenser de har, hjälpa dem att hitta en bra balans mellan hemkulturen och den nya kulturen, inkludera föräldrar i barnens skolgång, utbilda lärare i att identifiera psykisk ohälsa och inte minst – ta stöd av det omgivande samhället.

Förberedande undervisning. Om barnet inte har språkliga eller kunskapsmässiga förutsättningar att ta del av undervisningen kan kommunen ordna förberedande undervisning. Den förberedande undervisningen är avsedd för elever med invandrarbakgrund och omfattar 900

timmar (två terminer) för elever i årskurs 1–6 och 1000 timmar (två terminer) för elever i årskurs 7–9. Målet för undervisningen är att ge nödvändiga kunskaper för övergången till grundläggande utbildning samt att främja elevens integration och utveckling. För den förberedande utbildningens del stadgas ingenting i integrationslagen. Den förberedande undervisningen utgår från grunderna i läroplanen för den grundläggande utbildningen. En läroplan har utarbetats för den förberedande undervisningen i Korsholms kommun.

Korsholms kommun ordnar förberedande undervisning i Smedsby-Böle skola för de som har valt svenska som integrationsspråk. För de som har valt finska som integrationsspråk köper man tjänsten av Vasa stad. Eleverna integreras efter genomgången förberedande undervisning i den normala undervisningen i sin egen närskola i Korsholm.

Anmälan till skola och förberedande undervisning samt eftermiddagsverksamhet görs i vanlig ordning även för barn med invandrarbakgrund. Den aktuella skolan besöks av både elever och föräldrar och information om den förberedande undervisningen ges både till vårdnadshavare och elever.

För varje elev uppgörs en individuell undervisningsplan som innehåller bl.a. elevens startnivå, personliga mål, ämnen som eleven ska studera, samt eventuella stödåtgärder som krävs. Under den första terminen sätts tyngdpunkten på att lära eleverna det kommande skolspråket och på att ge beredskap att fungera som medlemmar i det finländska samhället. Under den andra terminen intensifieras integreringen successivt i den egna närskolan. I vilken utsträckning integreringen sker beror på elevens förmåga. Vanligen integreras eleven två till tre dagar/vecka i sin närskola för att efter den förberedande undervisningen fortsätta skolgången i sin närskola. Det är möjligt att övergå till allmän undervisning innan nämnda timantal uppnås, om eleven klarar av att följa med den grundläggande undervisningen.

Elever i den grundläggande utbildningen har rätt till hemspråksundervisning om det finns minst fyra elever inom samma språkgrupp. Till undervisningsgruppen kan också elever som får förskoleundervisning i grundskolan höra. Hemspråksundervisningen ordnas i mån av möjlighet i samarbete med Vasa stad. Invandrarelever erbjuds stödundervisning i grundskolan med särskilt statsunderstöd. Statsunderstödet betalas för högst tre undervisningstimmar i veckan per grundskola och för högst en undervisningstimme i veckan per gymnasium. Kommunen fördelar sålunda erhållna stödundervisningstimmar till sina skolor.

Röda Korset hjälper både barn och ungdomar med läsläsning på många håll i landet. I Korsholm

samarbetar skolan med Röda Korset när det gäller läxhjälp till barn med invandrarbakgrund. Läxhjälpen ordnas i skolan och inleds samtidigt som eleverna integreras i närskolan.

Morgon- och eftermiddagsverksamhet. Med morgon- och eftermiddagsverksamheten avses verksamhet som barn i skolåldern (årskurs 1–2, samt för elever i årskurs 3–6 med särskilt stöd) kan delta i före och efter skoldagen. Syftet med morgon- och eftermiddagsverksamheten är att erbjuda barnen en möjlighet till en trygg och mångsidig fritid som övervakas av någon vuxen under den tid som vårdnadshavarna är i arbete, studerar eller dylikt.

Elevhälsa och elevvård. Elevvården är en viktig del av verksamhetskulturen i den grundläggande utbildningen. Till den gemensamma elevvården hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i skolgemenskapen och elevgrupperna. Med individuell elevvård avses skolhälsovårdstjänster, psykolog- och kuratorstjänster som ges eleven samt yrkesövergripande elevvård som gäller en enskild elev.

Ungdomar som inte längre omfattas av läroplikten. Ungdomar som har överskridit grundskoleåldern utan att slutföra lärokursen kan ändå bli elever inom den grundläggande utbildningen. I dessa fall studerar eleven enligt ett eget studieprogram. Målet är att

slutföra lärokursen för den grundläggande utbildningen. Då gäller lagen om grundläggande utbildning i tillämpliga delar. De ungdomar som har överskridit grundskoleåldern slutför grundskolan i huvudsak vid Korsholms högstadium. Unga vuxna samt äldre har även möjlighet att slutföra sina grundskolestudier vid Vasa medborgarinstitut Alma i Vasa. För att få en studieplats måste man ha tillräckliga kunskaper i svenska eller finska.

Utbildning på andra stadiet och högskoleutbildning. Elever söker till yrkesutbildning eller gymnasiet via den gemensamma elevtagningen. För den högre utbildningen erbjuder bl.a. regionens yrkeshögskolor och universitet många möjligheter till utbildningsprogram på svenska, finska och engelska. Elevhandledningen och yrkesvägledningen sker inom ramen för den vanliga elevhandledningen i grundskolorna.

Verksamhetsutveckling. För att underlätta den fortsatta integreringen i närskolan upprätthåller kommunen i fortsättningen egen förberedande undervisning. Planen är att egen förberedande utbildning erbjuds även på finska ifall att elevunderlag finns. Den finskspråkiga förberedande undervisningen planeras till Keskuskoulu i Smedsby. Förberedande undervisning kan således placeras och planeras i de skolor där integreringen ska göras så att integreringen blir smidigare för eleven.

Vuxenutbildning för invandrare

När man flyttar till Finland kan man på arbets- och näringsbyrån, dvs. TE-byråen, anlita tjänster som främjar integrationen och sysselsättningen. TE-byråns integrationstjänster i första fasen, särskilt avsedda för invandrare är:

- handledning och rådgivning för invandrare
- inledande kartläggning
- integrationsplan
- integrationsutbildning

Integrationsutbildning och arbetsprövning. Avtal om integrationsutbildning för de vuxna görs med arbets- och näringsbyrån, som ansvarar för integrationsutbildningen i regionen. I allmänhet ordnas integrationsutbildningen för personer som är föremål för integrationsåtgärder som en arbetskraftspolitisk utbildning. Integrationsutbildningens omfattning och innehåll varierar beroende på de individuella behov som den studerande har enligt den inledande bedömningen.

Utöver språkundervisning ordnas annan undervisning som främjar invandrarnas färdigheter vad gäller samhälle, kultur och livskompetens samt möjligheter att komma in i arbetslivet och få fortsatt utbildning. I utbildningen kan det även ingå identifiering av tidigare inhämtad kompetens och erkännande av examen, vägledning i yrkesval och karriärvägledning. Beroende på hur situationen ser ut i regionen kan man bli tvungen att vänta på utbildning i allt från ett par veckor till flera månader. Så är fallet i Vasa och därmed även i Korsholm. Kommunen kan i enlighet med integrationslagen avtala med arbets- och näringsbyrån att i sådana fall själv ordna integrationsutbildningen. Eftersom det är av största vikt för en lyckad integration att integrationsutbildningen påbörjas inom kort efter ankomst till kommunen har Korsholm avtalat med TE-byrån om att själv hitta integrationsutbildningsplatser. Integrationsutbildning för de som valt svenska som integrationsspråk ordnas via Folkhälsan utbildning Ab vid Norrvalla i Vörå. För unga vuxna är också Evangeliska folkhögskolan i Vasa ett alternativ. För de som har valt finska som integrationsspråk koordineras språkutbildningen via TE-byrån. I dagsläget sker den i huvudsak vid Vamia i Vasa.

I samarbete med TE-byrån ordnas arbetsprövningsplatser för de vuxna som är intresserade. Arbetsprövningen fungerar som ett komplement till integrationsutbildningen och ger flyktingarna möjlighet till språkträning även under sommaren samtidigt som de får en inblick i arbetslivet.

Integrationsplan. Enligt integrationslagen har en arbetslös invandrare och en invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd (oavbrutet över två månader) alltid rätt till en integrationsplan (12 §). En integrationsplan kan utarbetas även för en annan invandrare, om han eller hon med stöd av den inledande kartläggningen bedöms vara i behov av en plan för att integrationen ska främjas, t.ex. en person som studerar, arbetar eller sköter barn hemma.

Planen uppgörs antingen av kommunens integrationshandledare eller i de fall personen är arbetslös arbetsökande, i samarbete med TE-byrån. Det är av största vikt att kommunerna och arbets- och näringsbyråerna samarbetar när integrationsplanerna görs upp. Målsättningen är att vägleda invandrarna till åtgärder som främjar och stöder integrationen inom en månad efter att integrationsplanen uppgjorts. I integrationsplanen antecknas de åtgärder och tjänster som främjar invandrarnas möjligheter att skaffa tillräckliga färdigheter i svenska eller finska, övrig nödvändig information om samhället och arbetslivet samt möjlighet att delta i samhällsverksamheten. Stommen för planen är att bedöma invandrarens språkkunskaper, göra en plan för att utöka språkkunskaperna, utreda utbildningsbakgrund och arbetshistoria, möjligheten att utnyttja den etniska bakgrunden eller specialkunnande om kultur för att främja sysselsättningen, kunskap om

fritidssysselsättning, dator tekniska kunskaper samt annan specialkunskap. I integrationsplanen kommer parterna överens om integrationsfrämjande åtgärder. Dessa kan även vara åtgärder som kommunen eller invandraren självständigt vidtar och som kan jämföras med arbetskraftspolitisk vuxenbildning eller arbetsmarknadsåtgärder.

Då den individuella integrationsplanen har undertecknats kan invandraren under integrationsperioden få arbetsmarknadsstöd som integrationsstöd. Integrationsperioden är tre år räknat från personens första anteckning om hemkommun i befolkningsregistret. Rätten till integrationsplan kan förlängas med högst två år efter behovsprövning.

Invandrarna är i olika livssituationer när de kommer till Finland och deras behov, kunskaps- och utbildningsnivå samt familjesituation varierar väldigt mycket. Integrationsplanens varaktighet och innehåll bestäms individuellt utifrån invandrarens egna mål, arbets- och utbildningshistoria och de åtgärder som planeras och tillhandahålls för honom eller henne. Integrationsplanen kan inte vara schematisk till sitt innehåll eller sin varaktighet (källa: www.integration.fi).

Den första integrationsplanen utarbetas för högst ett år. Genom detta strävar man efter att planen ska motsvara invandrarens servicebehov samt omständigheter och mål som möjligent har förändrats efter hans eller hennes första år i Finland.

Sysselsättning

Arbete och sysselsättning har stor betydelse för livskvaliteten. Avsikten med sysselsättningsåtgärder är att främja möjligheten att hitta tillbaka ut i arbetslivet. Sysselsättningsåtgärder främjar delaktighet och förebygger utanförskap och utslagning, ger en meningsfull och tillräcklig sysselsättning, samt upprätthåller arbets- och funktionsförmågan. Förutom Arbets- och näringsbyråns arbetskraftsservice satsar Korsholms kommun aktivt på sysselsättningsarbete och på sysselsättningsåtgärder. Sysselsättningsverksamhetens service är till för alla kommuninvånare oavsett etnisk bakgrund.

Till sysselsättningsåtgärderna hör t.ex. rehabiliterande arbetsverksamhet, lönesubventionerade anställningar, arbetsprövning och arbetskraftsutbildning. Kontakter med samarbetsparter och andra aktörer är viktiga för sysselsättningsarbetet. I Korsholm finns två sysselsättningskoordinatorer. Sysselsättningskoordinatorernas främsta uppgifter är att kontakta klienter och kartlägga deras situation, hitta lämplig sysselsättning som passar klientens

individuella behov, samt att ge handledning, vägledning och stöd i sysselsättningsåtgärderna. Integrationsenheten handhar kvotflyktingarnas sysselsättningsåtgärder under den inledande fyraåriga integrationsperioden.

Verksamhetsutveckling. Personalen vid integrationsenheten, sysselsättningskoordinatorerna och kommunens näringslivsansvariga kunde i fortsättningen utveckla ett tätare samarbete och jobba för att bygga upp en verksamhetsmodell för hur man tillsammans kunde jobba för att integrera invandrare och kommunens kvotflyktingar på arbetsmarknaden. Ungdomar och unga vuxna med flyktingstatus i kommunen skulle gagnas stort av att få sommarjobb. Därför rekommenderas att kommunen kunde utöka möjligheterna till att ansöka om sommarjobb så att åldersgränserna skulle utökas till att gälla även unga vuxna. Det skulle vara önskvärt att ett visst antal sommarjobbsplatser / praktikplatser kunde öronmärkas för ungdomar med flyktingstatus.

Auroras-nätverket har under år 2020 startat en första svenskaspråkig grupp i Korsholm. Auroras är ett landsomfattande nätverk som stöder utbildade invandrarkvinnors och hemma-mammors integrering i det finländska samhället genom yrkesinriktat mentorskaps. Auroras-nätverket ordnar yrkesinriktad mentorverksamhet både för enskilda personer och för grupper. Utbildade invandrarkvinnor som vill ha stöd i övergången till arbetslivet och hjälp med arbetssökning är välkomna till gruppen. Den riktar sig till invandrarkvinnor som är i arbetslivet, arbetslösa eller hemma med sina barn.

Ungdoms- och idrottsverksamhet

Syftet med ungdomsarbetet i Korsholm är att trygga uppväxtvillkoren för unga och stöda deras egena initiativ samt stärka den ungas självbild. Fritidsavdelningen erbjuder olika verksamheter för ungdomar endera i egen regi eller tillsammans med frivillig- och nätverksaktörer. Ungdomar erbjuds möjlighet att delta i bl.a. eftermiddags-/kvällsklubbar, läger, ungdomsgårdsverksamhet och utfärder på sommar- och vinterlov. Ungdomsgårdsverksamhet finns vid Ziti i Smedsby. Ungdomsgården är öppen tre kvällar i veckan. Decibel.fi är regionens ungdomsportal och erbjuder ungdomarna informations- och rådgivningstjänster.

Målet med idrottsarbetet är att skapa förutsättningar för kommuninvånarna att utöva motion, idrott och annan fritidsverksamhet, i syfte att förbättra deras kondition och välmående. Korsholm har ett aktivt idrottsliv med ett stort antal föreningar inom flera idrottsgrenar. Föreningarna har ett brett utbud och erbjuder i egen regi eller i samarbete olika idrottsevenemang och motionsgrupper. Fritidsavdelningen ordnar verksamhet inom idrott i form av bl.a. rörelseglädje för förskolan, skolidrott för årskurs 1–6, motionsserier för vuxna samt tävlingar och turneringar. Fritidsavdelningen informerar kontinuerligt om möjlighet till friluftsliv, motion och idrott. För specialgrupper ordnas sporadiskt motionsevenemang. Föreningar som ordnar ungdomsverksamhet/idrottsverksamhet ges stöd i form av verksamhetsutrymmen, bidrag i viss mån samt råd och handledning. Ungdoms- och idrottsarbetet i Korsholm är riktat till alla ungdomar som bor i kommunen.

Främjandet av integration eftersträvas i planeringen och genomförandet av verksamhetens ungdoms- och idrottsaktiviteter. Introduktion, besök på ungdomsgården och träffar med ungdomsledare ordnas i samarbete med integrationshandledarna. I ungdomsarbetet inkluderas information och diskussion om mångkulturalism, flyktingmottagning och integration. Flyktingar och invandrare bjuds in till kvällsverksamheten och kan den vägen få nya kontakter och vänner. Ungdomsledarna ges nödvändig information och utbildning som stöd för arbetet med integrationen. Vid behov och i mån av möjlighet ordnas utöver övrig lovverksamhet specifika integrationsstödjande aktiviteter i samarbete med integrationsenheten. Kommunens kultur- och fritidsavdelning har beviljats projektstöd från Regionförvalningsverket för projektet ”Idrott som integration”. Projektet, som avlutas under år 2020, har haft som mål att integrera de kvotflyktingar som Korsholms kommun tagit emot genom att ge dem introduktion till olika former av idrotter och lagsporter. Bland annat har man ordnat simskolor och olika former av ute-aktiviteter.

Verksamhetsutveckling. Inom idrottsverksamheten är målsättningen även att sänka trösklar för så väl barn som vuxna att pröva på nya former av aktiviteter och motionsformer. Kultur- och fritid i Korsholm kan vid behov planera särskilda temadagar eller tematillfällen där man visar, instruerar och provar på olika idrottsgrenar. Detta sker i samråd med integrationshandledarna samt kommunens aktiva föreningar. Målsättningen med verksamheten är att deltagarna, efter målsättning och eget intresse, hittar en hobby eller fritidssysselsättning de kan fortsätta med inom en förenings regi. Målsättningen är också att integrationshandledarna vid behov ger föreningarna stöd i integrationsarbetet i form av utbildning och information.

Kultur- och musikverksamhet samt fri bildning

Kultursektorn har en viktig roll i att stöda integrationsprocessen av invandrare. Invandrarna har samma tillgång till kultur som alla kommuninvånare. Syftet med kommunens kulturverksamhet är att erbjuda invånarna jämlik tillgång till ett mångsidigt kulturutbud och att ge förslag till konkreta åtgärder för att liva upp kulturlivet i Korsholm på ett mångsidigt sätt.

Inom den ordinarie verksamheten genomförs omkring tio evenemang och tillställningar per år. Tillställningarna är kostnadsfria eller så betalar deltagarna endast en liten symbolisk summa. Ett exempel är konstverkstäderna som genomförs i samarbete med skolorna. Då har alla elever samma möjlighet att ta del av konstupplevelsen/kulturutbudet. Större satsningar förverkligas i projektformat med extern finansiering, vilket gör det möjligt att pröva på nya verksamhetsformer. I kulturverksamheten betonas barn, unga och äldre.

Kulturutbudet i Korsholm är mångsidigt och brett. I Korsholm verkar ett flertal körer, fria musikskolor och Korsholms musikinstitut, en bildkonstskola för barn och flera amatörteatrar. Stundars och Kvarkens världsnaturarvsområdet erbjuder goda möjligheter till rekreation och kulturupplevelser. Dessutom finns kulturutbud i form av konserter, museer, utställningar osv. tillgängliga i den närliggande regionen. I Smedsby finns kommunens huvudbibliotek med filialer eller bokbuss ut i byarna. Biblioteken i Korsholms kommun är öppna för kommuninvånarna och i samlingarna finns litteratur på svenska, finska och även andra språk.

Musikinstitutet. Vid musikinstitutet kan man studera både musik och dans. Korsholms musikinstitut är ett musikinstitut som verkar i hela Korsholm. Undervisningen riktar sig i första hand till barn och unga som är bosatta i Korsholms kommun. Till dansundervisningen och till musiklekskolan antas även elever från andra kommuner ifall lediga platser finns.

Vuxeninstitutet. Korsholms vuxeninstitut erbjuder varierande föreläsnings- och kursverksamhet för fritiden. Alla kurser i Korsholms vuxeninstitut är öppna för alla utlänningar med tillräckliga kunskaper i svenska eller finska. Vuxeninstitutet har möjlighet att skräddarsy olika typer av kurser utgående från flyktingarnas behov men målsättningen är ändå att de så

småningom integreras i den vanliga kursverksamheten för att skapa naturliga kontakter till övriga kommuninvånare.

Verksamhetsutveckling. Flyktingarnas delaktighet är en viktig del av utvecklingsarbetet och tanken är att flyktingarna själva ska ges möjlighet att vara med och bygga upp den verksamhet de har behov av.

En variation av aktiviteter behöver arrangeras för att sammanföra kommuninvånare från olika språkgrupper och olika åldrar, såsom t.ex. musikevenemang, ungdomsklubbsverksamhet, multikulturella talangjakter, matevenemang etc. Integrationsenheten samarbetar med bl.a. Röda korsets mångkulturutvecklare i dessa frågor.

Vuxeninstitutet i Korsholm har fått finansiering (UMAKO) för att stöda flyktingar i deras språkutbildning. Från och med våren 2020 ordnar man kurser i svenska och finska 20 timmar per vecka för att öka deras allmänna språkkunskaper samt träna läs- och skrivfärdigheter.

Tredje sektorn

I Korsholm verkar många idrotts-, ungdoms-, och hembygdsföreningar. Dessutom finns politiska och religiösa föreningar samt Folkhälsans och Röda korsets lokala avdelningar. För närvarande finns inte någon invandrarförening i Korsholm men flera av föreningarna samarbetar med kommunen i integrationsrelaterade frågor och verksamheter och stöder därigenom aktivt invandrarnas integration. I Korsholm utgör samarbetet med tredje sektorn en viktig grundsten i integrationsarbetet. Samtliga kommuninvånare är välkomna att delta i frivilligorganisationernas verksamhet.

Församlingarna. Kyrkan är till sin natur mångkulturell och internationell. Församlingarna strävar i sin internationella verksamhet till att skapa en tolerant inställning gentemot utlänningar och att ge upplysning om främmande kulturer. Församlingarna fungerar också som en förenande länk till majoritetsbefolkningen och har därför en viktig roll i integrationsprocessen. Församlingsgemenskapen kan vara av stor betydelse för invandrarnas integration. I Korsholm stöder församlingarna aktivt integreringen av de nya kommuninvånarna, genom exempelvis vänfamiljsinsatser, ekumeniska arrangemang, allmänna och riktade stödinsatser både i egen regi och i samarbete med kommunen.

Röda Korset. Röda Korset jobbar för mångkulturella värderingar, ökad tolerans och smidigare integrering. Till Österbottens svenska distrikts verksamhet hör bl.a. vänverksamhet för asylsökande och flyktingar, läxhjälpsverksamhet och internationella klubben. Utöver detta ordnas regelbundet kurser och föreläsningar, samt punktinsatser som antirasismveckan och tyst manifestation under Röda Kors-veckan. Österbottens distriktsavdelning och framförallt Solf och Kvevlax lokala Röda Kors - avdelningar stöder aktivt flyktingarnas integration i Korsholm och samarbetar kontinuerligt med kommunens integrationsverksamhet. De lokala avdelningarnas deltagande i integrationsarbetet omfattar förberedelser inför en flyktingmottagning i form av insamlingar och iordningställande av lägenheter. Österbottens distriktsavdelning ordnar vänfamiljsutbildningar i samarbete med kommunens integrationsenhet.

Vänfamiljsverksamhet. Vänfamiljer och vänpersoner möjliggör kontakter med finländare och det finländska samhället och är en viktig del av integrationen. Att lära känna en medmänniska och få ta del av finländska traditioner, kultur och framförallt vardagsliv är en förutsättning för en bra start för de nya invånarna. I mötet med vänfamiljer får flyktingen möjlighet att träna och lära sig svenska och finska. Språkinlärningen är viktig. För att kunna kommunicera med sin omgivning och förstå sammanhang behöver man ett gemensamt språk. Förutom vänfamiljsutbildning erbjuds alla vänfamiljer möjlighet att delta i handledningsträffar 2–4 gånger per år. Vänfamiljsverksamheten ordnar kommunen i samarbete med Röda Korset.

Folkhälsan. Folkhälsan är en allmännyttig social- och hälsovårdsorganisation grundad 1921 som jobbar för ett samhälle där hälsa och livskvalitet sätts i centrum. Kärnområden är hälso- och sjukvård, rehabilitering, förebyggande verksamhet, samt rådgivning och forskning i syfte att främja hälsa och livskvalitet. Målet är också att jobba för en samhällsutveckling där hälsoaspekter beaktas inom alla sektorer. Folkhälsan har en omfattande serviceproduktion, men lika viktig är organisationens roll som medborgarorganisation.

Folkhälsan i Korsholm r.f. är en lokal folkhälsan förening som bedriver en mångsidig verksamhet för alla åldrar. Föreningen har egen verksamhetspunkt vid Folkhälsans hus i Korsholm. Folkhälsan i Korsholm samarbetar med kommunen när det gäller integrationsstödjande insatser, exempelvis föräldrastödjande föräldrakraftsgrupp, caféträffar för invandrare/invandrarkvinnor, stavgångsgrupp och matlagning mm.

Idrottsföreningar. Idrott fungerar som en mötesplats över alla etniska gränser och den är därmed en viktig plattform för integration. De lokala idrottsföreningarna samarbetar aktivt med kommunens integrationsverksamhet och erbjuder kommunens invandrare aktiviteter och grundläggande introduktion till föreningslivet. Beroende på etnicitet och bakgrund är idrott och föreningsliv i olika utsträckning bekanta fenomen för invandrare. De lokala idrottsföreningarna i Korsholm med omnejd stöder framförallt barn och ungdomar med invandrarbakgrund att delta i föreningarnas verksamhet bl. a. genom att ordna prova på tillfällen, erbjuda kostnadsfri prövotid och hålla kontinuerlig kontakt med kommunens integrationsverksamhet.

Övriga föreningar. Engagemang och frivilliga insatser präglar integrationsarbetet och den mångkulturella arenan i Korsholm. Genom att bidra med olika stödinsatser fungerar föreningar som exempelvis Lions och Marthorna som dörröppnare och vägvisare både för invandrare och övriga kommuninvånare. Integration förutsätter anpassning och öppenhet inte bara från invandrarna utan även från övriga kommuninvånare och här har medborgarorganisationerna en viktig roll.

ÖVRIGA TJÄNSTER OCH MYNDIGHETER

Tolk- och översättningsservice

För invandrare som inte kan svenska eller finska ger en fungerande tolk- och översättningsservice likvärdiga möjligheter vid myndighetsärenden. Tolkservicen garanterar både kundens och tjänsteinnehavarens rättskydd och är vidare en förutsättning i integrationsprocessen till det finländska samhället. Bestämmelser om arrangerandet av språktjänster finns bland annat i integrationslagen, förvaltningslagen, språklagen samt lagen om patientens ställning och rättigheter. Myndigheternas skyldigheter att ordna tolkning och finansieringen av den är begränsad till ärenden som myndigheten kan göra anhängiga. I Korsholm används tolkar i första hand via Mico Botnia i Vasa, men tolkning kan även ske genom övriga privata tolkproducenter runtom i Finland. Tolkningen sker antingen med tolk på plats eller via telefon / dator. Kommunen bör reservera tillräckligt med resurser så att tolkningen kan fungera. När det gäller flyktingar och kvotflyktingar ersätter NTM-centralen tolkkostnaderna enligt realiserade kostnader mot redovisning.

Folkpensionsanstalten

För tillfället finns det inte någon speciell kundbetjäning för invandrare på FPA i Vasa, men man har rätt till avgiftsfri tolkning när man sköter sina ärenden hos FPA och inte kan använda sitt eget modersmål. De vanligaste ansökningsblanketterna finns på olika språk men ännu inte täckande för alla språkgrupper. Det är viktigt att en invandrare besöker FPA så snart som möjligt för att utreda sitt socialskydd och utreda vilka rättigheter han/hon har. Rättigheterna bestäms dels av ursprungsland, uppehållsstatus och hemkommunsrätt. Invandrare får i övrigt samma service som andra klienter, d.v.s. de får information om ansökningar och hur de skall gå tillväga i fortsättningen.

Polisen

Polismyndigheterna sköter om ärenden i samband med tillstånd som gäller uppehållstillstånd för europeiska invandrare samt förlängning av samtliga uppehållstillstånd, arbetstillstånd,

medborgaransökningar, asylansökningar och övriga resedokument som t.ex. pass. Polisen samarbetar kring dessa ärenden med berörda myndigheter. På polisens hemsidor finns information om polisens verksamhet på flera olika språk.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata främjar digitaliseringen av samhället, trygger tillgången till uppgifter och tillhandahåller tjänster för kundernas olika livsskeden. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ansvarar för befolkningsdatasystemet och där får personen en personbeteckning samt en anteckning om tillfällig eller varaktig hemkommun görs.

Skattebyrån

Vid skattebyrån får personen ett skattekort eller ett källskattekort, beroende på arbets karaktär. Vid skattebyrån finns också information om skatteavtal mellan olika länder.

UTVECKLINGSLINJER

Det pågår kontinuerligt såväl regionala som nationella utvecklingsprojekt och program med målsättningen att förbättra de tjänster och processer som främjar invandrarnas integration. Det utvecklas hela tiden nya integrationsmodeller och samarbetsmodeller, och man strävar till att förbättra vägledningen vid invandringens första skede, öka invandrarnas sysselsättning samt att utveckla den mångkulturella kompetensen inom kommunernas basservice. Korsholms kommun deltar i mån av möjlighet i utvecklingsprojekten och följer med de utvecklingsförslag och modeller som dessa projekt leder till. Man strävar till att utveckla verksamheten i enlighet med dem samt implementera dem i basservicen.

Integrationsfrämjandeplan för Korsholms kommun

Upprätthållande av det tvärsektoriella samarbetet och samarbetet med tredje sektorn som kommunens integrationsbefrämjande verksamhet grundar sig på utgör utgångspunkten för kommunens integrationsfrämjandeplan.

- **Kontinuitet.** Korsholms flyktingmottagning omfattar ca 70–100 kommunplatser. Platserna fylls under förutsättning att det finns lediga bostäder och att nödvändig service kan ordnas. Platser frigörs när integrationsperioden på fyra respektive tre år löper ut för dem som beviljats kommunplats eller vid utflyttning.
- **Lättillgänglighet.** Integrationsenheten har egna utrymmen där klienterna får daglig service enligt lågröskelprincipen. En servicepunkt med kontinuerlig integrationsservice har utvecklats vid Kulturhuset i Smedsby. Genom kommunens Welcome Office verksamhetspunkt så skapas en naturlig mötesplats för kommunens alla invandrare.
- **Sysselsättning.** Ett snabbt inträde på arbetsmarknaden lägger grunden för en lyckad integration. Ett tätt samarbete mellan TE-byrå, integrationsenhetens personal samt kommunens sysselsättningskoordinatorer eftersträvas.
- **Bostäder.** Flyktingmottagning och inflyttning förutsätter lediga bostäder. Den långsiktiga lösningen är att FAB Korsholms bostäder anskaffar fler lägenheter, vilket borde beaktas i kommande budgetprocesser. Större bostäder för barnfamiljer behövs.
- **Skola.** Förberedande undervisning (både skola och förskola) upprätthålls i egen kommun.
- **Delaktighet.** Flyktingarnas delaktighet är viktig för en lyckad integration och utgör en grundpelare i utvecklingsarbetet.

Samkommunen för Österbottens välfärdsområde som består av tretton kommuner i Österbotten kommer från och med början av år 2022 att tillhandahålla den social- och primärvård samt specialiserade sjukvård som ordnas i regionen. För att fortsättningsvis trygga kontinuiteten i den integrationsservice som kommunen ger, samt att kunna svara på att servicen genomförs enligt lag på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt för våra invånare, så bör man sträva till att under beredningen av välfärdssamkommunen, som kommer att ske år 2021, göra upp noggrannare åtgärdsplaner och processbeskrivningar med ansvariga myndigheter.

HANDLINGSPLAN FÖR FLYKTINGMOTTAGNING 2021

Bilaga 1

Verksamhet	Förberedelse skedet (inleds senast 6 mån före flyktingarnas ankomst)	Mottagningsskedet (ankomst-datum – ca 1,5 månader)	Integrationsskedet (ca 1,5 mån – 4 år)
	<ul style="list-style-type: none"> – Välfärdsteamet – Leda eventuell urvalsprocess – Myndighetskontakter – Samordnande av frivilliga – Vänfamiljs- rekrytering & utbildning i samarbete med Röda Korset – Planering av psykosocialt stöd – Samarbetsmöten och planering av integrationsutbildning, föräldrastöd, handledning mm – Information: material, koordinering & informationstillfällen – Personalresursplanering – Koordinera insamlingar och iordning-ställande av lägenheter – Insamlingar i samarbete med RK 	<ul style="list-style-type: none"> – Mottagning och praktisk handledning – Registrering hos myndigheter – Ankomstintervju – Inledande informationstillfällen med familjerna – Utkomststöd – Vänfamiljsverksamhet – Psykosocial kartläggning – Inledande kartläggning + integrationsplan (för arbetssökanden i samarbete med TE-byråns) – Myndighetskontakter – Dokumentering 	<ul style="list-style-type: none"> – Praktisk handledning – Utkomststöd – Koordinera och stöda/handleda vänfamiljerna (samarbete med Röda Korset) – Passansökan – Skattebyrån, försäkringsbolag, TE-byrå, bank – Individuell kartläggning + uppföljning av integrationsplan – Psykosocial kartläggning & psykosocialt stöd – Hobbyverksamhet – Förebyggande barnskydd – Dokumentering – Arbetsmarknadsorientering – Föräldrastöd – Administration & statliga ersättningar
Flyktingmottagning & integration			
Hälso- & sjukvård	<ul style="list-style-type: none"> – Välfärdsteamet – Bistå i eventuell urvalsprocess – Utse ansvarig sjukskötare, läkare & hälsovårdare på barnrådgivningen samt 	<ul style="list-style-type: none"> – Hembesök – Första hjälpen startpaket – Hälsokontroll + röntgen – Läkarkontroll 	<ul style="list-style-type: none"> – Barnrådgivningen – Tandkontroll för barn och unga – Akut tandvård för vuxna – Infotillfällen (exempelvis info om sjukvårdsystemet &

	<ul style="list-style-type: none"> - informera tandkliniken - Planera psykosocialt stöd (i samarbete med integrationsenheten) - Förboka av skötar- och läkartider, hembesök, vaccinationsdagar, infodagar - Personalresursplanering 	<ul style="list-style-type: none"> - Barnrådgivning - Tandhygienist - Vaccinationer - Psykosocial kartläggning - Vid behov kontakt till skolhälsovård där förberedande undervisning sker (samtycke) 	<ul style="list-style-type: none"> - preventivmedels-rådgivningen) - Vaccinationer - Psykosocial kartläggning & psykosocialt stöd
Barndagvård	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet - Bistår i eventuell urvalsprocess - Reservera dagvårdsplatser - Fortbildning/information för personalen 	<ul style="list-style-type: none"> - Ansökan om dagvård - Aktuella daghems besöks (inskolning) + info om verksamheten till vårdnadshavarna 	<ul style="list-style-type: none"> - Föräldramöte - Träning för barnet i språkanvändningens olika funktioner - Barnets lärande av svenska som andra språk vävs in i verksamhetens alla delområden - Barnets ges möjlighet att ta del av den finländska kulturen - Olika kulturerna lyfts fram i verksamheten - Om antalet förskolebarn med samma modersmål överstiger 4 barn, ordnas hemspråksundervisning (resurs)
Skola	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet - Förberedande undervisning 	<ul style="list-style-type: none"> - Anmälan till skola och eftis - Aktuell skola besöks + info inom förberedande undervisning både till vårdnadshavare och elever. 	<ul style="list-style-type: none"> - Föräldramöte - Inkludering i den egna anvisade närskolan. Lärare behöver fortbildning - Utreda hur

			hemspråksundervisningen ska ske. Detta kräver resurser och lärare som kan elevernas hemspråk.
Fastighetsverket & Korsholms bostäder	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet - Reservera lägenheter med början ca tre månader före beräknat ankomstdatum 	<ul style="list-style-type: none"> - Bostadsförmedling - Hyreskontrakt 	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete
Familje- & individomsorg	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet 	<ul style="list-style-type: none"> - Service enl.Socialvårdslagen / Barnskydd vid behov 	<ul style="list-style-type: none"> - Barnskydd vid behov - Familjestöd vid behov
Fritidsavdelningen	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet - Planera verksamhet så att den stöder integrationen i de ungdoms- och idrotts-aktiviteter som ordnas 	<ul style="list-style-type: none"> - Introducing och besök på ungdomsgården - Träffar med ungdomsledare - Info om integration till personal vid fritidsavdelningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagande i lovverksamhet och ungdomsgårdsverksamhet - Integrering i föreningsverksamhet
Vuxeninstitutet	<ul style="list-style-type: none"> - Välfärdsteamet - Kursplanering: Skräddarsydda kurser med fokus på integration planeras inom varje sektor 	<ul style="list-style-type: none"> - Välkomstevenemang ordnas för flyktingarna och inbjudna - Kursbesök genomförs tillsammans med institutets planerare - Val av kurs och registrering till denna - Planering av integrering i grundläggande konstundervisning för barn och unga 	<ul style="list-style-type: none"> - Kvällskurser (flyktingarna integreras i den normala kursverksamheten) - Föreläsning om flyktingarnas hemland ordnas för allmänheten - Föreningskväll ordnas i samarbete med kommunens föreningar för att presentera möjligheter till fritidssysselsättning
Tredje sektorn	<p>Röda Korset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insamling av kläder, textiler och husgeråd + möbler 	<p>Röda Korset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stöd vid mottagningen och vid behov vid registreringen 	<ul style="list-style-type: none"> - Vänfamiljer/stödfamiljer - Församlingens aktiviteter - Föräldrastöd (Folkhälsan)

	<ul style="list-style-type: none"> - Inreda lägenheter - Vänfamiljsutbildning <p>Församlingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donationer (insamlingar) 	<p>Församlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ankomstmat - Ordna inledande vänfamiljsträff i samarbete med flyktingmottagningen <p>Vänfamiljer</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ekonomiskt understöd till integrations-stödjande aktiviteter (<i>Lions, Martha föreningar etc</i>) - M.m.
Köptjänster & experttjänster	<ul style="list-style-type: none"> - Sture Enberg (psykolog): Planering av psykosocialt stöd 	<ul style="list-style-type: none"> - Mico Botnia Oy Ab Vasa: tolktjänster - Sture Enberg (psykolog): psykosocialt stöd 	<ul style="list-style-type: none"> - Mico Botnia Oy Ab Vasa: tolktjänster - Sture Enberg (psykolog): psykosocialt stöd - Folkhälsan: t ex Föräldrakraft, kosthållning

Statsersättningar vid flyktingmottagning

ERSÄTTNING	ERSÄTTNINGS-GRUND	FÖREMÅL FÖR ERSÄTTNING	ERSÄTTNINGSPERIOD
KALKYLERAD ERSÄTTNING	Personer som är sju år eller äldre 2 300 €/år Personer som är yngre än sju år 6 845 €/år	Anordnande av vägledning och rådgivning samt annan verksamheten som stöder integrationen av personer som hör till målgruppen	Tre år för personer som har kommit som asylsökande Fyra år för personer som har kommit som kvotflyktingar
SPECIAL-KOSTNADER FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD	Enligt realiserade kostnader	Anordnande av långvarig social- och hälsovård till följd av sjukdom eller skada Specifika kostnader för socialväsendet (t. ex. barnskydd) Utgifter som tillkommer kommunen av andra speciella orsaker Tjänster för barn och unga personer som vistas i landet utan vårdnadshavare	Högst tio år Kostnaderna ska vara ansenliga, det vill säga högre än den kalkylerade ersättningen (2 300 €/år) som betalas ut för ett år Kostnader som tjänster för minderåriga som vistas i landet utan vårdnadshavare medför ersätts fram till dess att den unga personen fyller 21 år
INTEGRATIONS-STÖD	Enligt realiserade kostnader	Kommunen får ersättning för de kostnader som utbetalningen av integrationsstöd och utkomststöd till personer som tillhör målgruppen har medfört	Tre år (kan förlängas med högst två år)
TOLKNINGS- OCH ÖVERSÄTTNINGS-TJÄNSTER	Enligt realiserade kostnader	När integrationstjänster används När social- och hälsovårdens tjänster används	Ingen tidsfrist
ÅTERFLYTT-NINGSBIDRAG	Enligt realiserade kostnader eller kalkylerad ersättning	Rese- och flyttkostnader Utkomststöd för två-fyra månader	Engångsbelopp till person som återvänder permanent till sitt utreseland Ingen tidsfrist
KOSTNADER FÖR INLEDANDE KARTLÄGGNING	700 €/person som deltagit i kartläggningen	Den inledande kartläggningen genomförs av AN-byrån eller i kommunen	Av engångskarakter Kartläggningen ska göras eller påbörjas inom två månader från det att personen har börjat få utkomststöd eller när personen ber om det

Länkregister med lagar, förordningar och anvisningar

- Finlands grundlag (11.6.1999/731) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Utlänningslag (30.4.2004/301) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2004/20040301>
- Lag om främjande av integration (30.12.2010/1386)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>
- Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd (746/2011)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110746>
- Lag om hemkommun (11.3.1994/201) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1994/19940201>
- Lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2012/20120916>
- Diskrimineringslag (30.12.2014/1325) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141325>
- Lag om grundläggande utbildning (628/1998)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980628>
- Lag om småbarnspedagogik (540/2018) <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2018/20180540>
- Skolan en grund för lyckad inkludering – Nyanlända barn och unga i Norden. Nordens välfärdscenter. Författare: Anna Gärdegård, Jenny Tägtström, Joan rask, Caroline Jonsson, Ann Patmalnieks och Oddrun Midtbø. Publikationsår: 2017
- Socialvårdslag (1301/2014) <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2014/20141301>
- Barnskyddslag (13.4.2007/417) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2007/20070417>
- Lag om utkomstskydd för arbetslösa (30.12.2002/1290)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20021290>
- Lag om utkomststöd (30.12.1997/1412)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971412>
- Hälso- och sjukvårdslag (1326/2010) <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2010/20101326>
- Förvaltningslag (6.6.2003/434) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030434>
- Medborgarskapslag (16.5.2003/359) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030359>
- Språklag (6.6.2003/423) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030423>
- Förordning om grundläggande utbildning (852/1998)
<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980852>
- Statsrådets förordning om inledande kartläggning i anslutning till främjande av integration (570/2011) <http://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2011/20110570>
- Statsrådets förordning om arvode och kostnadsersättning till företrädare för barn utan vårdnadshavare (1.3.2012/115) <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2012/20120115>
- Arbets- och näringsministeriets anvisning om ersättning till kommunerna för kostnader som uppstår vid tillämpning av lagen om främjande av integration (29.10.2013 TEM/2331/00.03.05.02/2013) http://www.finlex.fi/data/normit/41542-TEM2331ruAllekirjoitettu_ruotsinkielinen_ohje.pdf

- Anvisningar för förebyggande av infektionssjukdomar (på finska)
<https://www.thl.fi/fi/web/infektiotaudit/taudit-ja-mikrobit/erityisryhmittain/turvapaikanhakijoiden-infektioiden-ehkaisy-ja-rokotukset>

KORSHOLM
MUSTASAARI